Цана асобнага нумару 15 гр.

Przesyłka opłacona ryczałtem.

№ 80 (131). Вільня, Серада 2 Кастрычніка 1927 г. Год III.

СЯЛЯНСКАЯ НІВА

Няхай жыве Беларускі Народ!

Адрэс Рэдакцыі і Адміністрацыі:
ВІЛЬНЯ, ЗАВАЛЬНАЯ 6. (Wilno, Zawalna 6).
Рэдакцыя адчынена штодня ад 9 да 3 гадзіны апрача сьвята.
Рэдактар прыймае ад 12 да 2 гадз.

Зямля Сялянству бяз выкупу!

Падпіска:
на адзін месяц — 1 зал., на 3 месяцы — 2 зал., на 6 месяцау 4 зал., на год — 8 зал.
Для заграніцы удвая даражэй.
Аплата надрукаванага залежыць ад рэдакцыі
ВЫХОДЗЕ Ў СЕРАДУ І СУБОТУ.

ОРГАН БЕЛАРУСКАГА СЯЛЯНСКАГА САЮЗУ.

Аб найважнейшым.

Гутаркі аб новых выбарах да польскага Сойму і Сэнату ня сьціхаюць. Найбольш аб гэтым гавораць польскія газэты, якія падтрымоўваюць сучасны польскі ўрад марш. Пілсудскага. Сочачы за ходам гэтае гутаркі даецца прымеціць адно, вельмі цікавае зьявішча: польскі ўрад баіцца агульнага блёку нацыянальных меншасьцяў. І як кожны чалавек у часе роспачы, так і польскі дзяржаўны „чалавек" цешыць сябе тым, што хоць і ёсьць імкненьне да агульнага блёку, але-ж ёсьць і паважныя прычыны, якія станудь на перашкодзе стварэньня супольнага фронту нацыянальных меншасьцяў у часе выбараў.

Польская прэса на'т і пералічвае тыя прычыны і гэтакім парадкам дзеліць нацыянальны фронт непольскіх народаў на тры часткі. Яна гадаець, што павінна быць гэтак, як зарысоўваецца на палітычным небасхіле, а іменна: палянафільскія групы нацыянальных меншасьцяў (напр. Паўлюкевіч і Умястоўскі ў Беларусаў), увойдуць у блёк з польскімі партыямі адпаведнымі па „ідэалёгіі". Гэта будзе называцца—правіца. На лявіцы быццам будзе блёк сацыялістаў, а іменна: польскіх незалежных сацыялістаў, пэпээсаў-лявіцы і адпаведныя да іх групы нацыянальных меншасьцяў, як напрыклад беларуская група з „Нашай Працы" і г. д. Гэтакія, як правіцовыя так і лявіцовыя групірокі, як відаць, ня трывожаць польскі ўрад, бо хоць лявіца да сучаснага ўраду стаіць у апазыцыі, але-ж гэта нічога, бо ўсяроўна стаіць за цэласьць польскае дзяржавы.

Гэтакая думка сьтушоўвае страх і ў польскіх урадавых колах, бо, калі і запраўды, гэтак будзе, дык ясна, што агульнага блёку нацыянальных меншасьцяў ня будзе.

Польская прэса спадзяецца, што, пасьля гэтакіх камбінацыяў, той блёк, які безумоўна ўтворыцца, ня будзе мець сілы і ня зьявіцца дзейнікам, які мог-бы адбіцца на палітычным жыцьці ў Польшчы.

Рэч ясная, што без блёкаў справа ня можа абходзіцца: гэтага вымагае польскі выбарчы закон. Але-ж, калі і праўда, ды зьдзейсьніцца польская думка, дык ясна, што нацыянальныя меншасьці вельмі многа страцяць.

Выбары 1922 году паказалі, што тыя, якія найбольш крычалі аб вольнасьцях для нацыянальных меншасьцяў у часе выбараў, дык і найбольш пастараліся душыць гэтыя меншасьці ў Сойме. І ні ў якім выпадку не адступалі ад тых польскіх партыяў, якія адразу занімалі варожыя пазыцыі...

Падлізьніцкімі польскімі партыямі, якія месяцамі адурманілі Беларусаў у папярэдніх выбарах былі: Вызваленьне і Пэпээсы. Цяпер іх уплывы ўжо страціліся, Беларусы зразумелі іх абман, зразумелі, але позна, цяпер-жа іх ролю іграюць тыя-ж самыя па сутнасьці арганізацыі, толькі з прыбудоўкаю —лявіца. І вось, у гэтакую прыбудоўку, яны думаюць заманіць нацыянальных меншасьцяў.

Ці зьдзейсьняцца іх намеры—гадаць вельмі трудна. Наш беларускі народ у палітыцы яшчэ не практычны, дык магчыма, што калі знойдуцца павадыры, дык частку Беларусаў адпягнуць ад нацыянальнага фронту. Толькі хочацца верыць, што акрамя Паўлюкевіча і Умястоўскага, здэмаскаваных прадажнікаў, ніхто ня знойдзецца, каб, на яўную шкоду роднаму народу, стаў пад сьцяг якое-колечы польскае партыі.

Паляк, хоць і камуніст, ня то які іншы сацыяліст, больш сярые свайму народу, чым каму іншаму. Гэта ўжо сама прырода гэтак стварыла псыхіку чалавека, што ён кахае сябе самога і тое, што зьяўляецца яму родным,.. а ўсё іншае стараецца выкарыстаць на карысьць сабе і таму, што для яго бліжэй і мілей...

Беларускі Сялянскі Саюз, стоячы на грунце незалежніцкім, на грунце нацыянальнай і сацыяльнай абароны інтарэсаў беларускіх працоўных гушчаў, лічыць, што толькі блёкам беларускіх партыяў можна перамагчы на фронце палітычнай барацьбы.

Чаму-ж гэта так? А вось чаму. „Кур'ер Віленскі" ад 1-га лістападу пішучы аб беларускім школьніцтве зазначае, што Палякі ня лічыліся з Беларусамі дзеля таго, што не ўважалі іх за народ, а дзеля гэтага думалі, што ўсіх Беларусаў лёгка і скора здолаюць утапіць у польскім нацыянальным моры. І вось, калі мы і далей будзем барышкаваць і шукаць з польскімі партыямі, дык і далей нас будуць лічыць за гной, прыдатны для польскага поля.

Вось чаму мы і напісалі ў папярэднім нумары прапанову аб нацыянальным беларускім блёку і спадзяёмся, што грамадзянства прыхіліцца да нашага голасу і падтрымае нашую ратунковую акцыю.

—тун.

ВОКАМ ПА СЬВЕЦЕ.

Дык вось знача, Польшча і Саветы, як дзьве суседнія дзяржавы імкнуцца отварыць дагавор, якім жадаюць навекі-вечныя замацаваць тую мяжу, якая шэсьць гадоў таму назад перарэзала жывое цела Беларускага Народу. Аб гэтым замацаваньні афіцыяльна вяліся перагаворы ў Маскве вясною, перарваныя з прычыны забойства Войкава, аб гэтакім замацаваньні зьбіраюцца гаварыць нашыя гаспадары ізноў. І як заявілі: новы савецкі пасол у Варшаве і польскі ў Маскве, што для перагавораў аб гваранты сучасных дзяржаўных межаў няма ніякіх перашкодаў; быццам гэтая справа стаіць на **добрым шляху.** Ня трэба спрачацца, што праўда, справа стаіць на добрым шляху, але каму гэты шлях добры? Зараз разгледзім. Перадусім мушу сказаць, што дабро гэтае не для нас і вось чаму!... Ясна, што гварантуючы непарушальнасьць сучаснае мяжы, нашыя гаспадары гэтым самым загварантуюць той стан рэчаў і той дабрабыт, у якім мы знаходзімся цяпер. Дык і ня робячы вываду, кожны Беларус зразумее, што загварантаванае нам дабро—ліхам называецца...

Рэч зразумелая, што дабро астанеецца на долю Саветам і Польшчы, але з крыўдаю для нас.

У папярэднім нашым аглядзе зазначалася, што падыходзячы да гварантыйных перагавораў ніхто не ўспамянуў аб Беларусах, хоць тая крэпасьць, якую думаюць будаваць — Саветы і Польшча знаходзіцца на абшары Беларусі.

Гэта поўная ігнарацыя, выразнае жаданьне напоўніць свае дзюбы нашым беларускім целам. І вось дзіўна!... Мы пад Польшчаю, гэта-ж не сэкрэт, ня маем ніякіх палітычных правоў, мы ня можам нічога зрабіць, каб лёс свой пакіраваць гэтак, як належыцца: наша доля ў нядолі... але-ж чаму-ж там, дзе, нібы існуе беларуская дзяржава, чаму там ціха, як у валовым вуху? Мы прывыклі лічыць, што ў рамках Савецкага Саюзу, паўстаўшага на развалінах старое царскае камашні—Расеі, існуе беларуская дзяржавы, а дзеля гэтага, кожны раз, калі паднімаецца гутарка, аб гваранцыі—мы думаем, што гаварыць будзе ўрад з Менску... Але-ж на вялікі жаль, нашы думкі астаюцца фантастычнымі лятункамі, а запраўднасьць курсуе між Варшаваю і Масквою цераз галовы ня толькі нашыя ў Заходняй, але-ж і цераз галовы Чарвяковых, якія быццам прадстаўляюць дзяржаву створаную з Усходняй Беларусі.

Вось гэтакія праявы адносін паміж Саветамі і Польшчаю і Беларусамі, наводзяць на думкі, што як тут, так і там беларускага ўраду няма. Бо чаму-ж ён не падае свайго голасу тагды, калі гэта зьяўляецца патрэбным і неабходным. Чаму-ж Масква, а ня Менск гаворыць з Варшаваю аб дзяржаўнай мяжы?

Пішам мы гэта дзеля таго, каб заявіць аб нашым існеньні нашым гаспадаром і асьвятліць жорсткую будучыну, якую яны нам гатуюць. Мы ведаем, што гэтым мы нікога не запужаем, але-ж спадзяёмся, што кожны Беларус возьме гэтую справу пад развагу і зробіць адпаведныя вывады.

Гаворачы аб адносінах нашых гаспадароў да нас ня прапусьцім маманту выказаць і нашыя адносіны да іх.

Мы памятаем дывэрсыйныя банды, некалькі разовыя масавыя арышты і амаль-што, штодзенныя ліквідацыі цэнтральных камітэтаў у Заходняй Беларусі, якія быццам дзеюць на шкоду полькае дзяржавы. А ставячы пытаньне, што гэта?—адкажам:—гэта вынікі беларускай нацыянальнай працы.

Мы ведаем аб тым, што адбываюцца суды ў Менску над контр-рэвалюцыянерамі, мы ведаем аб тым, што нядаўна старшыня менскаго чэка нашоў свой канец пад адкосам чугункі... І на пытаньне, што гэта?—адкажам: гэта—праявы беларускай нацыянальнай працы. Праца, якая ў форме барацьбы і змаганьня творыць сваю новую будучыну. Нашыя-ж гаспадары не разумеюць гэтага, а дзеля гэтага заместа таго, каб пакіраваць свае сілы на паправу дабрабыту сваіх народаў, кіруюць іх на змаганьне з бела-

рускім нацыянальным рухам, губячы нас і шкодзячы сабе.

Ну але даволі... кінем гутарку аб гэтым блізкім і жорсткім для нас пытаньні, ды пяройдзем туды дзе сонца і радасьць... каб гутаркаю аб радасных праявах агульна-чалавечіга жыцьця затушыць на момант балячкі нашага сэрца.

Памінем фантазію вялікага амэрыканца Эдысона аб тэлефоне, якім можна будзе перагаварвацца з мёртвымі, аставім на другі раз справу перасяленьня людзей з гаротнае зямлі на шчасьлівую Вэнэру па пляну і шляху астранома Стратонава, а прыпынімся на „тварцох новых формаў“. Але гэта адносіцца не да палітыкі, а да навукі. Амаль-што факт, і то агульна ўзнаны, што той чалавек, які істнуе цяпер, зьяўляецца недасканальным. Сучасны чалавек—фізычны вялікан і волат—ня можа раўняцца да мурашкі ці да пчалы, а чаму? Таму, што пчала і мурашка маюць вялікаю і свабодную без пануджэньня ахвоту і любасьць да працы. І працуюць гэтак, што колькі могуць і як могуць, не знаючы, бо гэта і ня ўходзіць у іх патрэбу, таго, што на чалавечай мове называецца: гультайства. Напрыклад пчала, яна не ляціць у чужы вулей, каб забраць чужое, але-ж ляціць да кветачкі каб здабыць мёд... І калі-б людзі мелі такое самае пачуцьцё і сьведамасьць, дык не імкнуліся-б над сабе падобным, а працавалі-б на сваім належным ім грунце... Пры такім парадку мы ня зналі-б раёў, якія захапілі чужыя вульлі...

Усе гэтыя праявы ў чалавечым жыцьці гавораць, за тое, што чалавек, як ужо гаворана, зьяўляецца не дасканальнм. І вось нашліся вучоныя галовы, якія задумалі ператварыць чалавека і зрабіць яго запраўды разумнаю богападобнаю істотаю. І гэта не жартачкі!...

З усіх канцоў нашай плянэты зьехалася ў Бэрліне 800 чалавек, якія вылажылі кожны сваю думку і дасьлед аб гэтым і судзілі аб агульных здабытках сродкаў да ператварэньня чалавека ў мэтах паляпшаньня яго прыроды і душы... І гэта незабаўка... Людзі сур'ёзна думаюць аб тым, каб найсьці шлях да лепшага. І як выясьнілася на кангрэсе, дык „опыты“ над расьлінамі і мушкамі далі добрыя рэзультаты. Праўда з людзьмі, будзе ня так лёгка, але-ж факт астанецца фактам — чалавека можна ўдасканаліць і ператварыць, а цераз гэта, ператворыцца самое жыцьцё. Наагул чалавечая будучына мае вельмі пацешаючыя праквы: тэорыя моладасьці — спосаб абмаладзіць чалавека, пробы здабываць хлеб з паветра і цяпер — імкненьне ўдасканаліць чалавечы арганізм гавораць аб нечым радасным.

Але-ж гэта — далёкая будучына... Цяпеража адбываецца барацьба клясаў і вот, аб гэтым думаем пагаварыць пры наступным спатканьні.

Зыркі.

Дык кожны, хто ўмее чытаць, спяшайся выпісаць сваю газэту „Сялянскую Ніву“.

З жыцьця Польшчы.

Зьезд эндэцкай моладзі.

У Варшаве адбыўся зьезд польскай эндэцкай моладзі. Эндэкі, гэта польская партыя, якая нічога і нікога не прызнае, апрача самых Палякаў і каталікоў-Палякаў. Іншыя народы і рэлігіі, згодна ідэалёгіі гэтае партыі не павінна істнаваць у Польшчы. І ў гэтым эндэкі відзяць сваё мэты, да зьдзейсьненьня якіх імкнуцца без ніякай цэрамоніі, а гэтым адрожніваюцца ад іншых польскіх партыяў, якія ідуць, да ліквідацыі іншых народаў, паступова. Да апошніх належаць санацыйныя партыі на чале з марш. Пілсудзкім. Разыходзячыся ў тактыцы ўнутранае палітыкі, эндэкі знаходзяцца ў заядлай апазыцыі да сучаснага польскага ўраду.

На зьездзе эндэцкай моладзі, па даным польскае прэсы было 2.000 дэлегатаў.

Бюджэт на 1928/29 год.

Бюджэтны год у Польшчы распачынаецца 1 красавіка і канчаецца 31 сакавіка наступнага году.

На гэты, гэтак званы, бюджэтны год робіцца распісаньне даяржаўных прыходаў і выдаткаў грошы. Гэта і называецца бюджэтам, які разглядаецца і зацьвярджаецца Соймам.

На наступны год урад ужо падаў бюджэт Сойму, які распачнецца разглядацца сёньня.

Бюджэт рожніцца ад леташняга тым, што зьяўляецца значна вышэйшым за леташні. А калі так, дык трэба чакаць падвышкі падаткаў ды акцызы на манапалёвыя прадукты.

Абшарнікі арганізуюцца.

У Львове адбываецца зьезд абшарнікаў. З прамовою выступіў князь Сапега, які зазначыў, што палажэньне ў Польшчы гэтак зьмянілася, што абшарнікі змогуць браць дзейны ўдзел у працы, каб ратаваць свае інтарэсы. Пры гэтым выразіў пажаданьне, каб абшарнікі бяз рожніцы нацыянальнасьці алкінулі нацыяналізм і згодна супрацоўнічалі для свае агульнае карысьці.

Так што, як вынікае з прамовы, дык буржуазна-абшарніцкае панаваньне над Польшчаю замацоўваецца.

Золата ў праекце.

Прэзыдэнт выдаў дэкрэт, у якім запраектавана вытвар залатых манэтаў 100, 50 і 25 зл. Так што праект гатоў, але-ж злата матэр'ялу дык яшчэ няма. Думаюць за амэрыканскія даляры накупіць золата, а тагды... ну, тагды будзе Польша—залатая...

Самі сябе цешаць.

Праз нейкі час польскія газэты цешаць сябе тым, што Немцы, быццам, хочуць распачаць перагаворы з Польшчаю, аб гандлёвым дагаворы. Але-ж як вынікае з весткі, якую зьмясьціла нямецкая газэта „Vorverts“, дык нямецкі ўрад, тымчасам і ня думае гаварыць аб гандлёвым паразуменьні з Польшчаю.

Што дзеецца ў сьвеце?

Польскія здабычы.

Газэты пішуць, што высланыя з Польшчы літоўскія ксяндзы і дзеячы распачалі антыпольскую агітацыю. Быццам іх выступленьні на мітынгах вельмі абурылі Літвіноў проці Палякаў... Так што той уціск і рэпрэсіі проці Літвіноў, якія адбыліся апошнімі часамі, паглыбілі пропасьць паміж двума суседнімі народамі. Гэта вельмі характэрна, як адказ на тыя заявы, польскіх газэтаў, што Літвіны ў незалежнай Літве вельмі імкнуцца да аб'яднаньня з Польшчаю, маючы да яе вялікую прыхільнасьць...

Страхі латвійскай буржуазіі.

З прычыны зацьверджаньня латвійскім соймам гандлёвага латвійска-савецкага дагавору, у прамысловых, гандлёвых і капіталістычных колах Латвіі падняўся фармальны перапуд. Уся буржуазная Латвія страшыцца таго, што расейскія бальшавікі гандлюючы з Латвіяй, будуць пашыраць у латвійскіх работніцкіх і сялянскіх масах камуністычную ідэю.

Каб уратаваць сябе ад пагрозы камунізму латвійская буржуазія арганізуе зьезд, каб знайсьці такі спосаб гандлю з бальшавікамі, які найлепш уратуе Латвію ад камуністычнае „заразы“.

Амаль што разам.

Як ведама ў Маскве бальшавікі гатуюцца сьвяткаваць дзесятыя ўгодкі свайго панаваньня над Расеяй. Адначасна з гэтым саўпалі акурат пятыя ўгодкі істнаваньня фашыстаўскае ўлады ў Італіі. Фашызм, гэта буржуазная дыктатура, якая зьяўлялася для таго, каб уратаваць Італію ад бальшавізму.

Характэрная абвестка.

Маскоўская газэта „Вячэрняя Масква“ друкуе гэтакую абвестку: „Без чаргі можна ўсё купіць у Унівэрмоге № 18 МСПО, Уздвіжанка 10“. Як тлумачаць некаторыя газэты, дык гэта, быццам пацьвярджае вестку, што ў Расейскіх некаторых местах, дзеля таго, каб што-колечы купіць, дык трэба стаць у чаргу, як гэта было ў рэвалюцыю, ды паўдня пастаяць у „хвасьце“.

Кайо—прапагандзіст згоды.

На зьездзе французскіх радыкальных сацыялістаў лідэр гэтае партыі Кайо, выступіў з вялікаю прамоваю, якою дамагаўся ад французскага ўраду згоднага сужыцьця з Нямеччынай. У мэтах гэтага трэбаваў хуткага звальненьня ад французкае акупацыі рэйнскае вобласьці, якую трымаюць французы пад сваім захопам, як заклад за кантрыбуцыю.

Розныя весткі.

— Акіянскі параход „Прынцэса Мафальда“ пацярпеў катастрофу. На параходзе ўзарваўся паравы капёл, так што карабель затануў. Пры гэтым загінула 300 чалавек.

ЯКУБ КОЛАС. 12)

Сымон Музыка.

Поэма.

(Працяг).

Праўду кажа ці жартуе?
Ці наводзіць ён туман?
А мо' шайку цэе гуртуе
Ён, разбойнік-атаман?
Не, у карчме штосьць нэладна.
А той рабін! Ён дзіўны,
Вочы злосны, неўспагадны
І нянавісці паўны.
Ляжа хлопчык у куце тым,
Сон ня йдзе. Ён там адзін
Эх, нямала тых гадзін
Аддае ён думкам гэтым!

IV

Плян гатовы,
Зложан цьвёрда,
Воля горда,
Непарушна:
У сьвет новы
За дубровы,
Бо тут душна!
Сустрэнь, поле,
Прытулі ты!
Я пазбыты
Твае ласкі!
Хочуць волі,
Просяць долі
Песьні-краскі.
Сустрэнь, лесе,
Ясным сьмехам,
Гучным рэхам
Загукай!
І ў завесе
Тваіх шатаў
Голас братаў
Мне падай!
Глянь ты, сонца,
З-за аблокаў
Добрым вокам:
Я—твой сын?
Я ў палонцы,
Лёдам скуты,
Я прыгнуты,
Я адзін!
Разгарнуць хачу я крыльле —
Я ў сьвет вольны палячу,
Бо мне тут не па плячу,
Бо я тут — жывы ў магіле;
Я пастаўлю сілу сіле,
Волю сам я ўзяць хачу!
Так, даволі! досыць зьдзеку!
Не, павук, я больш ня твой:
Зьведаў я тваю апеку,
Час сквітацца мне з карчмой!
Хітры ты, шынкару-Шлёма:
Скрыпку ўзяў маю ў палон,
Каб ня кінуў твайго дому,
Каб быў зьвязаны Сымон.
У Сымонкі ўсё гатова,
Абмяркована даўно,
Ён жыцьцё пачне нанова,
Гляне ў новае вакно.
Праўда ён — ня так і бедны:
Грошай мае рублёў тры
Да дзьве грывені з пары
І траяк яшчэ той медны!
І ён тыя заработкі
Панясе аддасьць бацьком,
Хоць на момант на кароткі
Завітае ў родны дом.
Эх, ты, родненькі куточак!
Ці-ж ня думаў ён аб ім?
Многа думаў, ня спаў ночак
Тут, слугуючы чужым!
Сьніўся родны дом хлапчыне,
Вабіў моцна бы сьвятло,
Млела сэрца па айчыне,
Хоць і цяжка ёй было.
Ды хто ведаў гэты смутак,
Тугу хлопца-гаруна?
Хіба гэты вось закутак,
Печ ды немая сьцяна!
Але гэта ўсё пазбыта:
Ён ня служка тут больш — квіта!
Ён гадае аб дарозе,
Сьніць ён што ночку ў сьне,
І яшчэ аб кімся грозіць —
Ці-ж ён дом яе міне?
Так гадае наш музыка,
Пляны строячы цішком,
Толькі вось дзе закавыка:
Скрыпка ў Шлёмы пад замком!
І ці-ж гэта справядліва?
Ашуканец ён і ілгун!
Каб той Хаімка сапліва
Сьмеў кранацца яе струн!
Эх, ня раз агонь пякучы
Па ўсіх жылах прабягаў,
Калі Хаім скрыпку мучыў,
А Абрам дапамагаў!
Не знаходзіў хлопец месца.
Зубаскал-жа той Яхім,
Як заноза ў сэрца ўесца,
Кеплі строячы над ім:
— Эх, Сымоне, мая рыбка!
Ну, прапала твая скрыпка!
Раз да Хаіма папала,
Лічы сьмела, што прапала!
Раве — чуеш? як карова!
А ён, падла, б'е з-за вуха,
Як тым цэпам, як абухам, —
Ну, ня грае — коле дровы!
А ўсё рабін: гэта ён
Зацягнуў цябе ў палон;
Ох, лахудра! ох, праклятны! —
Ня стрываў раз ён — балюча!
Ён туды бяжыць з калом,
А там Шлёма за сталом;
Каб ня Шлёма, была-б буча.
— Твая скрыпка будзе цэла:
Я-ж гляджу яе тут сам.
Граць і тромкаць — яе дзела!
Ну больш Хаіму ня дам! —
І Сымон ня робіць шуму,
Хоць вяліка тое зло,
Ён стаіў у сэрцы думу,
Каб дагадак ня было.
Эк-жа вызваліць з палону
Скрыпку сэрца яго часьць?
Як прабрацца за заслону?
Хто памогу яму дасьць?
Там і дзеці, там і Хава,
Шлёма сам і той вядзьмак...
Ня прыступішся ніяк
Не, ня лёгкая то справа!
Ляжа ў запечку хлапчына,
Абмяркоўвае свой плян.
Можа здарыцца часіна,
Як заедзе які пан
І музыку затрабуе,
Як бывала тут ня раз.
Шлёму ў лапці і абуе,
Скарыстае гэты час.
Ды калі яно што будзе?
Толькі час зьвядзеш дарма,
Покі прыдзе зноў зіма.
Ды зноў будзь усю тут зіму,
Абівай яго парог...
Расказаць хіба Яхіму:
Ён напэўна-б дапамог.
Але не: Яхім жартлівы —
Сьмешкі будзе строіць, кпіць...
Можа Хаім той сапліва?
Яго можна падкупіць...
Ой, не, не! Ён скажа Шлёму,
Тады будзе шмат трудней;
Не казаць тут лепш нікому,

З беларускага жыцьця у Латвіі.

Пяцігодзьдзе літэратурнай працы П. Сакала.

6-га лістапада с. г. беларускія колы Латвіі спраўляюць сьвята. Праўда, сьвята гэтае адбудзецца вельмі скромна, але прычына гэтага сьвяткаваньня—варта таго, каб яе адзначыць.

Пяць гадоў таму назад, на зары беларускага адраджэньня ў Латвіі, пачаў сваю літэратурную працу малады 17-ці гадовы паэта—Пятро Масальскі. Скромна пачаў ён. Спачатку друкаваўся ў вучнёўскай шапіраграфаванай часопісі Люцынскае Беларускае гімназіі „Ластаўка". Праз год — у зборніку лепшых твораў вучняў гэтае гімназіі — ён ужо займае першае мейсца. Пазьней друкаваўся ў рыскіх беларускіх выданьнях („Голас Беларуса", „Першы Крок"), пасьля пачаў друкавацца і за межамі.

Крытыка спаткала творы маладога здольнага паэты вельмі прыхільна (гл. напр. часопісь „Крывіч" — Коўна, 1925 г. № 9(1), стар. 109), што прыдало яму яшчэ больш энэргіі і веры ў свае сілы. Зараз малады пясьняр мае падрыхтаваным да друку зборнік сваіх вершаў „На сьвітаньні". На жаль, адсутнасьць сродкаў перашкаджае П. Масальскаму прыступіць да выданьня.

Творчасьць П. Массальскага, выхаванага на беларускім адраджэнскім руху, яскрава адбіваець у сабе чорныя і сьветлыя бакі беларускага адраджэнскага жыцьця ў Латвіі, а таму яна цікава ня толькі для латвійскіх Беларусаў, але і для замежных. Творы яго,—пераважна лірыка, поўная глыбокай шчырасьці і мастацтва. Пісаў ён пад псэўдонімамі „Пятро Сакол" і „Пятрусь". Прыходзіцца шкадаваць, што малады паэта, які цяпер зьвязаны вучыцельскай пасадай у дзьвінскай беларускай пачаткавай школе, мала можа ўдзяляць часу пясьнярству.

Скромная ўрачыстасьць юбілею адбудзецца ў сьценах Дзьвінскай Беларускай Гімназіі (Daugavpili, Varšavas iela, 16). Малады юбіляр выступіць з рэфэратам на тэму „Пачатак і разьвіцьцё беларускага пясьнярства ў Латвіі", а пасьля прачытае шэрэг сваіх твораў.

м. Дзьвінск. К.

Я вольны сын неба.

Я вольны сын неба! Сакол я свабодны!
Мне цяжкіх зялезных ланцугоў ня трэба.
Хоць я і радзіўся з нядолі народнай, —
Сакол я свабодны! Я вольны сын неба!

* * *

Я веру ў свабоду! Я веру у шчасьце!
Жадаю яго я сваёму народу.
Ня век панаваць будзе намі няшчасьце, —
Я веру у шчасьце! Я веру ў свабоду!

* * *

Дарогу мне к сонцу! Дарогу к свабодзе!
Стучыцца ўжо шчасьце к маёму ваконцу.
Лячу абуджаць я надзею ў народзе, —
Дарогу к свабодзе! Дарогу мне к сонцу!

Пятро Сакол.

20.I.23. Люцын.

Хмаркі.

Раскідаліcь ў небе страусавы пёры, —
Пышныя убёры вабючых нябёс.
Я люблю вас — неба пышныя убёры,
Страусавы пёры — і ваш думны лёс.

* * *

Радуецца неба вечнага бяздоньня:
Вас ў сваё улоньне захапіў блакіт.
Я хачу вас вырваць з нёбнага бяздоньня, —
Ўаяць у сваё ўлоньне белы аксаміт.

* * *

I сплятаць з вас, мілых, прызрастыя мары, —
Ўліць хмяльныя чары ў сумату душы,
Выпіць без астатку прызрастыя чары,
I бяз часу крозіць ў красачнай цішы.

Пятрусь.

8.VIII.26. Царскі Лес пад Рыгай.

Жыдоўская прэса аб Бел. Народным Тэатры.

З прычыны выступленьня ў Вільні дня 23 кастрычніка Бел. Нар. Тэатру жыдоўская газэта „Тог" зьмясьціла наступны артыкул:

Куток беларускасьці.

На гэным тыдні быў я на беларускім спэктаклі.

Беларускі Народны Тэатр Інстытуту Гаспадаркі і Культуры ставіў народную п'есу Купалы „Паўлінка" са сьпевамі і танцамі. Пасьля хор — каторы выканаў народныя песьні. Народ і народ. Я чуў сябе так добра, быццам быў на жыдоўскай вечарыне. З усіх куткоў адчуваўся пах сьвежай зямлі, плады сьвежай культуры, каторыя прабіваюцца з чорнай мужыцкай зямлі. Чулася шмат наіўнасьці як у выкананьні п'есы так і сярод публікі. Бадзёрасьць і прымітыўчасьць. Малады народ, як маладое дзіця. Можа быць што гэта справа стаіць зусім іначай. Можа быць, што беларуская культура ўжо даўно выйшла з сваей прымітыўнасьці і змагаецца цяпер за новыя формы нацыянальнага жыцьця. Можа я і мыляюся—мы за мала знаем нашых суседзяў, з каторымі мы дзелім пакуль што гора, але з каторым мы спадзяёмся дзяліць і радасьць. Але для пастароньняга глядзельніка, перш-на-перш выўляецца моладасьць толькі што разбуджанага народу.

І калі нават „куток беларускасьці" так яскрава выяўлены ў п'есе Купалы не здаволіць смак тых людзей, якія ў гэтых выпадках вельмі перабіраюць, усё-ж такі мы разумеем, што гэта штука ўзята з жыцьця народу, што тут адбіваецца душа беларускае масы, каторая знаходзіцца ў барацьбе за родную культуру, родную мову, родную школу, роднае гаспадарства—поўны камплект народнай культуры.

Усё гэта нас цікавіла, нават захоплівала.

Навінай была мова. Гэта „простая" мова зьвінела з вуснаў артыстаў ня горш „літэратурнай" мовы. Навінай быў этнаграфічны жанр. Навінай былі танцы і сьпевы. Асаблівую сымпатыю да ўсяе гэтае штукі, мы яшчэ чулі вось чаму: гледзячы на бедную сцэну народнага тэатру, каторая знайшла мейсца ў клюбе гандлёвым, на маладых хлопцаў і дзяўчат (сярод іх адна Жыдоўка п. Залкінд), каторыя падымаюць з такой любоўю і вернасьцю закінутыя нацыянальныя багацьці народу, каторы прыймае іх з такой радасьцю—гледзючы на ўсё гэта, мы ўбачылі ў іх нашых братоў, з каторымі мы ідзём па адным шляху змаганьня—і з якімі—мы спадзяёмся—перамогі.

Усіх падпішчыкаў просім прыслаць належныя за газэту грошы. Хто ня прышлець падпіскі, таму будзе спынена пасылка газэты.

Лепш зрабіць усё самому, —
Так надзейней, спакайней
Але як? Вось дзе загвоздка!
Асьцярога трэба, спрыт...
Ну, ты, Шлёма! ну, псякостка,
Ашуканец, жываглыт.
Але як-бы ні было там,
Ён паставіць на сваім,
Ён пралезе хоць-бы кротам,
Бо пад Шлёмавым тут ботам
Ён ня хоча быць зусім.
Ходзіць хлопец, выглядае,
Вухам ловіць кожны крок;
Цягне хлопца шафа тая,
Што замкнёна пад замок.
Ён прыслухаўся — нікога!
Ён у той пакой бягом!
Сэрца стукае ў малога,
А ў вушах гудзе, як гром.
Ён паслухаў — ціха ўсюды
Нібы вымерла карчма;
На дварэ дзесь Шлёма руды,
Хавы так-жа тут няма.
Да дзьвярэй ён крок ступае,
Ён нямее, прыліпае
І скрозь шчылінку ў замок
Той пакойчык аглядае...
Стукнуў хтось—ён раптам скок!
Прытуліўся ў кут, у цёмны,
Дух стаіўшы ні мур-мур!
Скуль-жа стук той патаёмны?
Ці прабег дзе проста шчур?
Да дзьвярэй ён проста шыбуе,
Міг адзін, і клямка—бразь!
А скрозь цішу грабавую
Хтось крычыць яму: „Ня лазь!"
Але хлопец не зважае,
Ён да шафы—пад замком!
Стукнуў злёгка кулаком,
Стук на сьмерць яго пужае,
А на стук той скрыпка—бом!
Струны ціха зазьвінелі,
Аглянуліся яны,
Бы агонь прабег па целе,
Трэпет палкі і дзіўны.
Так вось дзе яе няволя!
Але йдуць... Ен вобцас вон!
З карчмы выскачыў на поле,
А ў вушох — той струнны звон.
І сьвідруе мозг пытаньне:
Ці замецілі, ці не?
Момант страху і хістаньня
Хлопца томіць, хлопца гне.
Ен на карчму пазірае,
Каб пытаньню даць адказ,
А яна маўчыць, старая,
Пэўны маючы выраз.
Не: там ціха, мёртва-глуха,
Там нічога нячутно.
Толькі Шлёма ў нейкім руху...
Што-б то значыла яно?
Вышаў хлопец за стадолу.
Дзень надвечары. Цяплынь,
А на полі па-над долам
Жыта гойдаецца плынь;
Там дарога так знаёма.
Унь і дуб той і той клён...
Ён стаіўся нерухома:
Да стадолы ідзе Шлёма,
Невясёлы, смутны ён.
Ходзіць, чухае чупрыну,
Штось мармоча, бы дурны,
Штось сказаў Абраму-сыну
І кудысь ідуць яны.
Пастаялі на дарозе,
Шлёма зноў ідзе назад;
Хава, хлопцы ўсе ў трывозе...
Ці-ж то ён іх зрушыў лад?
Ці ня знаюць, што ў каморцы
Быў ён з замерам ліхім?
Але чуе ў іх гаворцы
Словы: „Ганаф" і „Яхім".
Пачынае хлопец цяміць:
Зьнік Яхім кудысь з канём.
Асьвятлілі яму памяць
Тыя словы, як агнём:
„Я, брат, знаю, што мне трэба,
У мяне ёсьць пэўны плян:
Я вазьму кусішча хлеба,
А ня зношаны каптан,
Толькі ўскіну я вачыма,
Мой і погляд зробіць сьлед;
Ты пачуеш пра Яхіма,
І сам родзішся на сьвет!"
Так, прышла яго часіна, —
Ім цяпер не да яго!
Але трусіцца хлапчына,
Каб ня вынікла чаго,
Абыходзіць ён стадолу,
Ідзе ў кухню са двара,
Погляд кідае наўкола,
Бачыць — постаць карчмара,
Аглядае ўсё дарогу,
А з ім Хаім і Абрам.
Самы час праравць аблогу —
Толькі рабін адзін там.
Ён падосак бярэ ў рукі,
Каб з тым справіцца замком;
Ідзе ціха, а ні гуку,
Бы кот, крадзецца цішком.
Стаў, паслухаў — мёртва-глуха.
Дзьверы штурхнуў, шусь туды;
Прылажыў яшчэ раз вуха,
Поўны страху і жуды, —
Ціха ўсё. А рабін строгі
Са сьцяны глядзіць стражэй...
Ці то вушы, ці то рогі?
Бровы ссунуты ніжэй,
Погляд злосны і нямілы.
Тут да шафы хлопец — скок!
Штурхнуў дзьверы з усёй сілы, —
Бразь там зашчапка-кручок!
Разышліся дзьверцы самі,
Чуе ён знаёмы гуд...
Скрыпка родная! ты тут!
Ён дрыготнымі рукамі
Скінуў з вешалкі сурдут,
Скрыпку борзьдзенька зьнімае.
Скрыпка з ім! Цяпер — гайда!
Ен скрыпулю абнімае...
— У, ты, рабін-барада!—
Крок ступіў і на канапу!
Кулаком яму патрос.
— У, ты, носаль! У, ты храпа! —
І дзьве пстрычкі даў у нос!

V.

Страшнавата, сьцішна ўночы...
Нібы ходзіць хтось, шалпоча,
Пустым сьмехам дзесь рагоча...
Ці то можа плача Шлёма —
Ня ўсё добра ў яго дома!
А там нешта бы рухома...
Ці то вочы, тыя вочы?
Страшнавата, сьцішна ўночы!
Ноч так зманна, так варожа!
Спатайка наскочыць можа
Нехта страшны з свайго ложа...
А там... што там? двое, трое, —
Клубок страхаў, там іх рої,
І ня зьлічыш ты іх зброі,
Многа іх! Ён іх ня зможа:
Ноч так зманна, так варожа!
Хоць-бы месяц выплыў з хмары:
Асьвятліў-бы ён абшары
І разьвеяў тыя чары.

(Далей будзе.)

НАВІНЫ.

— **Адмова ў канцэсіі.** Беларускі Інстытут Гаспадаркі і Культуры дамагаўся ад віленскіх ваяводзкіх уладаў сталую канцэсію для Беларускага Народнага Тэатру.

Ваяводзкія ўлады далі адмоўны адказ, а калі так, дык ізноў астаецца па даўнейшаму: на кожнае прадстаўленьне ў аднаснага старасты трэба браць дазвол. А староста, як ведама з практыкі, можа зрабіць гэтак, як пакіруе ім яго гумар і тагачасны настрой.

Гэтым самым праца Тэатру вельмі паважна ўтрудняецца.

— **Новая партыя.** Умястоўскі заснаваў сваю „Народную Радыкльную Партыю", якая мае на мэце праводзіць левае палянафільства і абяцае працаваць шчырэй як Паўлюкевіч. А ужо-ж і Паўлюкевіч даволі голасна крычаць: „Няхай жыве Польшча, няхай жыве марш. Пілсудскі!" Але-ж як відаць, дык п. Умястоўскі хоча перакрычаць Паўлюкевіча. „Здабычы" Паўлюкевіча не даюць спакою Умястоўскаму... Партыя Умястоўскага ўходзіць у кантакт з польскаю „Партыяй Працы", якая стаіць гарой за Пілсудскага.

Умястоўскі, сваім лістом у „Кур'ер Віленскі" тлумачыцца, што весткі аб пасланьні прывітаньняў вышэйшым уладам Польшчы не адпавядаюць праўдзе. Выщам Умястоўскі лічыў сябе зусім маленькім, каб вітаць сучасную польскую вялікасьць. Гэтакія вось справы.

Гаспадарскі аддзел.

Парнікі для бульбы.

Ящчэ ня даўна, каб прыгатаваць для жывёлы бульбу, ці іншые карэньплоды, гатавалі яе ў вадзе ў катлах, ці проста ў чыгунах, але спосаб гэты ня быў зусім добры... Толькі ў апошнія часы зьявіліся парнікі, дзе бульба гатуецца проста парою, якія паказалі, што папярэдні спосаб гатаваньня быў зусім неправідловы, бо тут былі перадусім дзьве вады: 1) дрэнное выкарыстаньне цяпла, 2) шкодны ўплыў вады на гатаваную ў ёй бульбу.

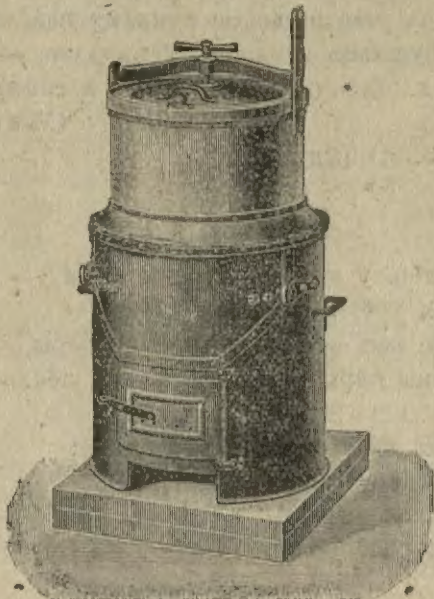
Зусім зразумела, што ўсё цяпло зужытае на аграваваньне вады, якая пазьней выліваецца, уяўляе з сябе чыстую страту апалу. А калі возьмем пад увагу труднасьць, з якою вада нагрэваецца, то зразумеем, што страта гэта ня зусім малая. Апрача таго, вада сагрэтая да тэмпэратуры кіпеньня мае здольнасьць разпушчаць у сабе пажыўные складнікі бульбы.

Калі гатуем бульбу парою, тагды вады патрэбна зусім мала, а дзеля таго менш дроў і часу. Вада тагды ня стыкаецца з бульбаю, а гатуецца дзякуючы толькі выдзяленьню гарачай пары. Пры гатаваньні парай бадай што ўсе пажыўные складнікі застаюцца да канца ў расьліне, робячы яе смачнейшаю і спажыўнейшаю.

У Польшчы найлепшые парнікі вырабляе фірма „Ventzki", якіе надзвычайна проста і практычна збудаваны, так што абходзіцца з імі патрапіць кожны бяз усялякае навукі. Прадстаўніцтва ў нашым краі на гэтые парнікі мае фірма „Zygmunt Nagrodzki" у Вільні на Завальнай вуліцы № 11-а.

Перад тым, як распаліць агонь, наліваецца столькі вады, каб пакрыць сподні бераг укладнаго дна, для чаго патрэбна 1—2 вядры вады ў залежнасьці ад вялічыні парніка. За паўгадзіны па распалцы зачынае прабівацца пара.

Тагды ўжо агню больш падтрымоўваць ня трэба, а пакінуць яшчэ на 15 мінут кацёл парніка зачыненым. У працягу гэтага часу бульба ўжо аканчальна дагатуецца. Пасьля выпушчаецца праз кран вада і выкідаецца бульба перахіляючы кацёл.

Калі купляеце парнік, дык зварочвайце увагу, каб печка была прыгасавана да паленьня дзеравам, бо парнікі таксама вырабляюцца і на паленьне вуглём ці торфам. Да парніка дадаецца два з паловаю мэтры камінновых труб. Надзвычайна важным у гэтым парніку ёсьць другое дно, так збудаванае, што затрымоўвае на сабе усялякі бруд з бульбы, які сплывае з кандэнсаванаю параю. Гэты бруд, у іншым выпадку, сплываў-бы на ўласнае дно катла, дзе ствараў-бы цэлы грубы слой, парнік пасьля хутка накаляўся-б да чырвона: дзеля гэтага ў хуткім часе мог-бы прапаліцца. Уласнае дно, што стыкаецца з вагнём заўсёды тут застаецца чыстым. У парніку гэтым можна гатаваць ня толькі бульбу, але і іншые карэньплоды ці карэньне, напрыклад буракі, бручку, моркву і г. д. Таксама да гэтага катла можна далучыць яшчэ асобны цылиндр на выварку бялізны.

Вырабляюцца парнікі рожнай вялічыні— ад 65 да 320 літраў вады.

Гэты самы парнік можна таксама скарыстаць і для выдаляньня горкасьці з лубіну. Вядома, што лубін, маючы ў сабе вялікі працэнт бялкоў, ёсьць вельмі добраю і пажыўною пашаю для жывёлы, але толькі тагды, калі з яго выдалена горкасьць. Гэтая горкасьць можа выходзіць з параю. Для выдаленьня яе зроблены спэцыяльныя ўкладкі, якія ўстаўляюцца замест другога дна.

Весткі з Краю.

Некалькі слоў аб мітынгах у Сіняўцы.

21 верасьня г. г. у Сіняўцы, Нясьвіскага павету, адбыліся два мітынгі: П.П.С. і казённага Беларуса Паўлюкевіча. Вось аб гэтых мітынгах я і хачу сказаць некалькі слоў. Нічога вялікага, як аб гэтым напісаў Паўлюкевіч у сваей газэтцы, дзе хваліцца Клецкая арганізацыя П.П.С., на гэтых мітынгах ня было. Як на адным, так і на другім „мітынгу", вярцелася дзесяткі два маладых хлапцоў. Праўда, народу ў гэты дзень у Сіняўцы было шмат, бо быў фэст, але сяляне, даведаўшыся аб мітынгах П.П.С. і Паўлюкевіча, рашылі лепей разьехацца па гасьцёх, чымся слухаць брахуноў. А брахуны крычалі, як тыя жабы на дождж. Пэпэсы са скуры лезьлі, даказваючы, што ў Польшчы жыць кепска, асабліва—польскаму работніку, які проста галадуе. Пры гэтым такога пытлю задавалі польскаму ўраду і адміністрацыі, што з самых пот градам каціўся. Не мала папацелі і над тым, як пачалі выкідаць рожныя абецанкі, ды бальшавіцкія лёзунгі, запрашаючы сялян ісьці ў іх рады. На іх нячасьце ніхто з прысутных сялян нат' і не падумаў аб гэтым. Адначасна з імі на другім канцы мястэчка „доктар" Паўлюкевіч, таксама ў „поте ліца" расказваў свае байкі, цьвердзячы, што ў Польшы жыць добра. Асабліва казаў, добра жывецца Беларусам. Адчыняюцца казённыя школы, гімназіі (Дзе яны?). Адчыняюцца крэдыты гімназіям, даецца вялікая запамога пацярпеўшым ад стыхійных катастрофаў, жывецца гэтак добра, што нават самі ваяводы разьязджаюць павёсках і раздаюць грошы. Але сабраўшыся каля яго хлопцы толькі пасьмяяліся з гэтага, ведаючы, як добра жывецца Беларусам у Польшчы, дазнаўшы гэтую дабрату, на сваей скуры. Закончыў Паўлюкевіч свой мітынг воклікам на чэсьць Пілсудскага і Польшчы. Гэтак вось пэпэсы, сваім правакацыйным выступленьнем, шукаюць маладых, гарачых галоваў, каб пасьля папхнуць іх у вастрогі, а Паўлюкевіч разсевае сваю нявольніцкую псыхалёгію (бо сам ёсьць нявольнікам польскага ўраду) хочучы ўвесь Беларускі народ яшчэ мацней закуць у кайданы нявольніцтва. Ці ўдасца пэпэсам і Паўлюкевічу збаламуціць сялян, залежыць ад нас самых браткі? Я думаю, што ніхто ня будзе слухаць іх...

Прысутны.

Як гэта было.

(Лужкі, Дзісьненскага пав.).

Той Жэлігоўскі аб якім ужо ўспаміналася ў папярэдняй маей карэспандэнцыі быў у нас войтам па назначэньні ад павятовага старасты.

За кароткі час, бо быў войтам усяго 7 месяцаў, г. зн. ад студзеня г. г. п. Жэлігоўскі натварыў многа шкоды жыхарству воласьці.

Быў ён сталым госьцем карчмы ды дзейным участнікам більярду. Здаралася і так, што калі трэба было дзе небудзь выехаць, дык падвода падавалася раніцаю да карчмы. Факты могуць сьцьвердзіць гр. К—ко, бышы радны А—сін і б. лаўнік А—віч. Страха на гмаху Ізабэлінскай школы прыёмнаю Камісіяй была забракавана 5-IV г. г., дзеля таго што гонты прыбіваліся цьвякамі цераз 3—5 штук, а ня кожная: цяпер ужо зьявіліся дзюры. Ня гледзячы на забракаваньне даху, пасьля некалькіх дзён, бяз прыёмкі камісіяй п. Жэлігоўскі выплаціў грошы за работу 12-IV.

Падрадчыку на пастройку мастоў трэ'было заплаціць згодна дагавору 150 зл., а выплачана 212 зл. І як заявіў падрадчык гр. гр. Пётры і Міхасю Кушнерам, дык тыя 62 злоты пашлі на гарэлку для Жэлігоўскага.

На брукоўку рынку было асыгнована 3000 зл. лічачы па 2 зл. 55 гр. за мэтр, усяго трэба было выбрукаваць 1.176 мэтраў, а Жэлігоўскі дагаварыўся на 2000 мэтраў. І яшчэ лагаварыўся, што калі грошы ня будуць своечасна выплачаны, дык воласьць заплаціць 500 зл. г. зв. „няўстойкі".

Грошы да гэтага часу воласьць ня можа выплаціць, дык знача і тыя 500 зл. трэба будзе таксама заплаціць.

Сабраўшы ўсе гэтыя факты новая валасная рада, як ужо ведама з папярэдняе карэспандэнцыі пастанавіла пазбыцца гэтага шкоднага чалавека.

Авадзень.

Да Клецкіх сялян.

Сяляне мястэчка Клецка! Не шкадуйце Вы некалькі злотых на сваю родную газэту (Сялянскую Ніву). Яна стаіць за нашыя інтарэсы і шмат чаго цікавага ў ей зьмяшчаецца. Чымся спаць на печы, або піць у кабаку, выпісалі-б за гэтыя грошы газэту, ды пацікавіліся-б, што дзеецца ў сьвеце. Вас усё такі шмат ёсьць у Клецку, а газэтамі мала хто цікавіцца. Чытаючы газэты можна паглыбляць культуру і вучыцца. Трэба чытаць газэты, кніжкі, дзяцей пасылаць у школу, каб і яны не гадаваліся, як жывёлы, а вучыліся і набіраліся розуму. Дык слухайце сяляне м. Клецка, дамагайцеся сваей школы і вучыце сваіх дзетак, самі выпісвайце газэту чым хутчэй і чытайце беларускія кніжкі.

П. Доля.

Папраўка.

Рэдакцыя „С. Н." атрымала ліст ад гр. Я. Кухарскага, які на аснове арт. 32 Расп. Пр. Рп. дамагаецца зьмяшчэньня наступнага:

„Гэтым спраставуем карэспандэнцыю з Пружанскага пав., зьмешчаную у № 61 за 20.VIII. 1927 г. пад назовам „Асаднікі ўцекаюць",—што п. Кухарскі не ўцёк у няведамым кірунку і не веўрэгуляваў належнасьці работнікам, як памылкова было зьмешчана, але жывець у Бярэзе-Картускай у адлегласьці 10 кілям., а прыяжджаючы часта ў Селец, як у гэтым так і ў летапшнім годзе, не спатыкаецца з прэтэнсіямі работнікаў аб належнасьцях, якія перад выездам былі ўрэгуляваны. Для пацьвярджэньня праўдзівасьці вышэй зьмешчанага далучаю пры гэтым пасьведчаньні: Магістрату м. Бэрэзы-Картускай № 1796/276 і Ўправы Селецкай воласьці № 2135.

Ян Кухарскі.

Сяляне! Запісвайцеся у Беларускі Сялянскі Саюз!

Рэдактар і выдавец А. Герасімчук. Беларуская Друкарня ім. Ф. Скарыны, Вільня—Людвісарская 1.